

усвідомленого батьківства наприкінці формувального етапу експерименту є статистично достовірними. Отримані результати доводять педагогічну доцільність розробленої та експериментально перевіреної педагогічної системи професійної підготовки майбутніх фахівців з соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства й підтверджують доцільність впроваджених в освітній процес педагогічних умов у рамках професійної підготовки.

Список використаних джерел

1. Волошенко М. О. Підготовка майбутніх фахівців соціальної сфери до формування усвідомленого батьківства у молоді: теоретичний і методичний контекст: моногр. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2022. 452 с.

2. Волошенко М. О. Методичні і практичні основи підготовки майбутніх фахівців соціономічних спеціальностей до формування у молоді усвідомленого батьківства: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Вектор, 2023. 108 с.

Богдан Глядик

*аспірант, спеціальність 231 Соціальна робота
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль*

Науковий керівник: Людмила Петришин

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільського національного педагогічного
Університету імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль*

ІНТЕГРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ СОЦІОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Аналізується питання щодо доцільності інтегрування інформаційно-комунікативних технологій в процес формування соціокомунікативної компетентності. У дослідженні визначається поняття соціокомунікативної компетентності в соціальній сфері. Надаються приклади ефективного використання ІКТ у процесі

формування соціокомунікативної компетентності фахівців соціальної сфери.

Ключові слова: *соціокомунікативна компетентність, інформаційно-комунікативні технології, онлайн-співпраця, цифрова грамотність, фахівці соціальної сфери.*

Інформаційно-комунікативні технології (ІКТ) відіграють суттєву роль у сучасному суспільстві, зокрема й в процесі формування соціокомунікативної компетентності. Вони стали необхідним інструментом для ефективної комунікації, збору та обробки великого обсягу інформації, сприяючи швидкому обміну даними та підвищенню рівня знань. Використання цих технологій не лише сприяє розширенню можливостей навчання та розвитку, поглибленню знань та навичок у сфері комунікації, але й розвиває критичне мислення, творчий підхід до вирішення проблем і ефективність роботи в різних сферах діяльності, сприяючи інноваціям, співпраці та взаєморозумінню. Безсумнівно, інформаційно-комунікативні технології допомагають у вдосконаленні навчального процесу, розвитку нових методів навчання та цифрової грамотності. Саме тому питання інтегрування ІКТ в процес формування соціокомунікативної компетентності є досить релевантним у наш час, що й обумовлює актуальність обраної нами теми дослідження.

Ідея необхідного інтегрування інформаційно-комунікативних технологій в процес формування соціокомунікативної компетентності розкривається в працях О. Плужник (2022), С. Качмарчик (2017), О. Кравець та Н. Самборської (2019), Л. Дітковської (2013).

Перш ніж розглядати питання інтеграції ІКТ в освітній процес потрібно проаналізувати трактування поняття соціокомунікативної компетентності у науковій літературі. Деякі науковці розглядають соціокомунікативну компетентність як вміння фахівця ефективно спілкуватися та взаємодіяти з клієнтами в різноманітних соціальних ситуаціях для досягнення професійних потреб, цілей та завдань. Дослідники вважають, що володіння зазначеною вище компетентністю вимагає від спеціалістів вміння чітко виражати свої думки, розпізнавати

різноманітні сигнали (вербальні та невербальні), взаємодіяти з клієнтами відповідно до їхніх запитів, потреб і очікувань в межах толерантних правил поведінки та етикету, адаптуватися до ситуацій, вирішувати конфліктні питання, вести комунікацію з колегами тощо [2, с.271; 4, с.75; 5, с.250].

Проаналізувавши низку наукових досліджень з означеного питання, ми можемо стверджувати, що в інформаційному суспільстві соціальна сфера вимагає володіння навичками та знаннями швидкого пошуку, обробки, представлення та передачі даних за допомогою комп'ютерних мереж. На думку Л. Дітковської, підвищення рівня інформаційної грамотності, забезпечення доступу до інформаційно-комунікативних технологій, усвідомлення можливості використання цих технологій сприяють процесу інформатизації соціальної сфери. Зазначені вище технології можна використовувати для ведення документації, виконання різноманітних завдань, підтримки та консультації клієнтів фахівцями соціальної сфери [1, с.79].

Зокрема, компетентність соціального працівника у використанні інформаційно-комунікативних технологій варто розуміти як вміння спеціаліста застосовувати ці технології (програми, електронні таблиці, мережі, бази даних тощо) для вирішення професійних завдань [4, с.148].

Нижче наводимо кілька способів, якими інформаційно-комунікаційні технології сприяють розвитку соціально-комунікативної компетентності [1, с.80-81; 3, с.110-115; 4, с.148-150; 5, с.275-278]:

1. *Цифрова грамотність та доступ до інформації*. Комунікаційні технології надають майбутнім фахівцям доступ до величезних обсягів інформації, сприяючи розвитку цифрової грамотності. Навчання орієнтуватися в онлайн-ресурсах дозволяє їм залишатися в курсі соціальних проблем, результатів досліджень і розвитку практики в цій галузі.

2. *Онлайн-співпраця та мобільний зв'язок.* Соціальні платформи, професійні мережі та інструменти для співпраці дозволяють майбутнім фахівцям спілкуватися з однолітками, професіоналами та експертами з різних професій, а також віддалено співпрацювати з клієнтами. Онлайн-співпраця покращує їх здатність ефективно працювати в мультидисциплінарних командах, сприяючи більш широкому розумінню суспільних проблем. Мобільні технології дозволяють фахівцям залишатися на зв'язку, а мобільні додатки та інструменти можуть підвищити ефективність і швидкість реагування в динамічних соціальних середовищах.

3. *Віртуальні навчальні середовища, професійний розвиток:* Віртуальні навчальні середовища сприяють гнучкому та доступному навчанню. Комунікаційні технології пропонують безліч онлайн-ресурсів для професійного розвитку. Майбутні спеціалісти можуть відвідувати вебінари, онлайн-практикуми та віртуальні конференції, щоб бути в курсі галузевих тенденцій, кращих практик та нових досліджень у соціальній сфері. Майбутні спеціалісти можуть залучатися до інтерактивних онлайн-платформ для розвитку своєї соціокомунікативної компетентності, беручи участь у дискусіях, групових проєктах та спільній діяльності.

4. *Симуляція та рольова гра.* Технології дозволяють створювати віртуальні симуляції та сценарії рольових ігор. Майбутні спеціалісти можуть практикувати та вдосконалювати свої навички спілкування в реалістичному цифровому середовищі, готуючись до соціальних контекстів, з якими вони можуть зіткнутися у своїй професійній діяльності.

5. *Підвищення конкурентоспроможності.* Інтеграція технологій дозволяє фахівцям бути більш пристосованими до сучасного цифрового середовища і підвищує їхню конкурентоспроможність на ринку праці та в соціальних взаємодіях.

6. *Залучення соціальних медіа*. Соціальні медіа-платформи надають майбутнім фахівцям простір для участі в публічному дискурсі, обміну думками та спілкування з спільнотами. Розуміння етичного використання соціальних медіа сприяє розвитку професійної присутності в Інтернеті та ефективного спілкування в цифровій сфері.

7. *Міжкультурна комунікація*. Віртуальні комунікаційні технології полегшують взаємодію з людьми з різного культурного середовища. Майбутні спеціалісти можуть брати участь у міжкультурній комунікації, розширюючи свою культурну компетенцію та готуючись до різноманітних соціальних контекстів.

Впровадження комунікаційних технологій у освіту та підготовку майбутніх фахівців соціальної сфери дозволяє отримати більш динамічний, інтерактивний та зв'язаний досвід навчання. Це готує їх орієнтуватися в мінливому ландшафті комунікації в епоху цифрових технологій, одночасно розвиваючи соціально-комунікативну компетентність, необхідну для ефективною та етичною практики.

Перспективами подальших розвідок дослідження проблеми формування соціокомунікативної компетентності є визначення основних етичних та моральних принципів онлайн-спілкування в соціальній сфері.

Список використаних джерел

1. Дітковська Л. А. Інформаційно-комунікаційні технології у фаховій підготовці соціальних працівників. *Зб. наук. праць Хмельницького ін-ту соц. технол. ун-ту «Україна»*. Хмельницький : ХІСТ, 2013. № 7. С. 78–81.

2. Стьопкіна А.С., Трубник І.В. Формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 1 (100). С. 248.

3. Качмарик С. Г. Використання інтерактивних технологій у формуванні соціально-комунікативної компетентності студентів-менеджерів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. 2017, (259). С. 110-115.

4. Киричук В. О. Розвиток соціально-комунікативної компетентності обдарованих учнів початкової школи: посібник. К.: Інститут обдарованої дитини, 2014. 132 с.

4. Кравець О., Самборська Н. Формування соціально-комунікативної компетентності майбутніх фахівців нефілологічних спеціальностей на заняттях з англійської мови засобами інформаційно-комунікативних технологій. *Нові технології навчання*: зб. наук. пр. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Київ, 2019. Вип. 92. С. 148-150.

5. Плужник О. Формування соціо-комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах дистанційної освіти. *Society Document Communication*, 2022. № 14. С. 271-278.

Іван Іскерський,
кандидат технічних наук,
викладач кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль

ПРОФЕСІЙНА СПРЯМОВАНІСТЬ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Автор піднімає питання щодо особливостей формування професійної спрямованості у підготовці майбутніх фахівців соціономічного профілю. Особлива увага зосереджена на визначенні потенціалу самостійної роботи в ЗВО. Пропонується вивчення навчальної дисципліни «Тайм менеджмент» або проходження тренінгової програми «Тайм менеджмент для студентів».

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці соціономічних професій, професійна спрямованість, тайм менеджмент.

Проблема успішної підготовки майбутніх фахівців соціономічного профілю до професійної діяльності займає сьогодні чільне місце у психолого-педагогічній науці, ефективність вирішення якої залежить від скоординованих дій професорсько-викладацького складу та доцільності самої підготовки таких фахівців. При цьому якість їхньої підготовки залежить від орієнтації студентів на майбутню професію та від наближення їх до сучасних вимог професійної діяльності.

Зміст сучасної освіти передбачає рівень предметної і соціальної компетентностей майбутнього фахівця соціономічних професій, а саме його здатність до виконання професійної діяльності, рівень розвитку особистості, який є результатом виконаної студентом діяльності та